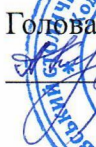

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра академічного та естрадного вокалу

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Факультету
музичного мистецтва і хореографії
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка
18.06.2024 р., протокол № 5

Голова Вченої ради

 Ганна КОНДРАТЕНКО

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ “ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ”**

для здобувачів

галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 025 Музичне мистецтво
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми: 025.00.02 «Сольний спів»

Київ – 2024

«Методичні рекомендації до написання курсової роботи з дисципліни «Історія мистецтв», галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійна програма 025.00.02 «Сольний спів»

Розробники:

Заверуха Олена Леонідівна – кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сбітнєва Олена Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу;

Сухомлінова Тетяна Петрівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Методичні рекомендації розглянуто і рекомендовано на затвердження на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Факультету музичного мистецтва і хореографії.

Протокол від 06.06.2024 року № 9

Завідувач кафедри

академічного та естрадного вокалу

Олена ЗАВЕРУХА

Методичні рекомендації затверджено на засіданні Вченої Ради Факультету музичного мистецтва і хореографії.

Протокол від «18» червня 2024 року № 5

Учений секретар

Тетяна СУХОМЛІНОВА

ЗМІСТ

1. Загальні положення написання курсової роботи. Мета і завдання.
2. Порядок виконання курсової роботи.
3. Структура курсової роботи.
4. Загальні правила оформлення курсової роботи.
5. Захист і критерії оцінювання курсових робіт.
6. Рекомендована література з написання курсової роботи.
7. Рекомендовані теми з написання курсової роботи.
8. Додатки.

1. Загальні положення написання курсової роботи. Мета і завдання.

Методичні рекомендації до написання курсової роботи з історії мистецтв є нормативним документом Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, які розроблено відповідно до навчального плану підготовки здобувачів освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітнього рівня першого (бакалаврського), освітньо-професійної програми 025.00.02 «Сольний спів» денної форми навчання.

Курсова робота з історії мистецтв, яка складається із блоку навчальних дисциплін: «Історія мистецтв: історія театрального мистецтва», «Історія мистецтв: історія вокального мистецтва», «Історія мистецтв: історія естради», входить у перелік обов'язкових предметів в навчальному процесі. Курсова робота є підсумковим етапом вивчення зазначених дисциплін, яку здобувачі здійснюють і захищають на II-му курсі у IV-му семестрі.

Метою курсової роботи є набуття та поглиблення теоретично-практичних знань здобувачів з історії мистецтв у процесі виконання індивідуального наукового дослідження.

Завдання написання курсової роботи:

- пізнати процеси і явища з історії мистецтва;
- сформувати пізнавальні якості у самостійній творчій роботі;
- розвинути вміння здійснювати наукове дослідження;
- опанувати понятійно-категоріальним апаратом з історії мистецтв;
- оволодіти методами наукового дослідження;
- сформувати навички науково-творчого і креативного мислення;
- обґрунтувати актуальність дослідження;

- розкрити зміст теми курсової роботи;
- засвоїти специфіку опрацювання фахової літератури, її пошуку та вивчення;
- виявити здатність до аналізу інформації та використовувати її у написанні наукової роботи;
- знаходити власні підходи щодо розв'язання відповідних завдань;
- узагальнити висновки і конкретні позиції курсової роботи;
- грамотно оформити цитування, літературу, додатки;
- продемонструвати високий рівень наукової підготовки та уміння аргументовано висловлювати свої думки.

Протягом написання курсової роботи у здобувачів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-7 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-12 Здатність працювати автономно.

ЗК-13 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-14 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК-4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК-5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК-7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК-9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК-10 Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК-11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК-12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК-13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК-14 Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК-16 Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК-17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК-18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Результати навчання

РН-4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН-6 Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

РН-7 Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПР-8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН-12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН-15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН-17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Тематика курсових робіт з історії мистецтв затверджується кафедрою академічного та естрадного вокалу Факультету музичного мистецтва і хореографії. Здобувач обирає тему курсової роботи з урахування власних потреб та інтересів. Здобувачі можуть запропонувати власну тему курсової роботи, яка відповідає напрямку історії мистецтв. Запропонована тема студентом обов'язково обговорюється і затверджується на засіданні кафедри.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження, спрямоване на новаторський, практичний та узагальнюючий підхід у його реалізації.

Написання курсової роботи здобувачем здійснюється під орудою

наукового керівника, який має науковий ступінь кандидата мистецтвознавства або кандидата педагогічних наук. Науковий керівник, призначений кафедрою, допомагає здобувачу скласти план роботи у написанні наукового дослідження, окреслює загальні завдання, визначає проблемні питання, слідкує за календарним терміном реалізації курсової роботи та здійснює контроль за дотриманням норм академічної доброчесності здобувачем при написанні курсової роботи з історії мистецтва відповідно до Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету. У випадку порушення вищезазначених вимог, він інформує завідувача кафедри задля їх нагального вирішення.

Курсова робота виконується державною мовою. Цитування з наукових досліджень перекладаються та вносяться у роботу українською мовою. Список літератури оформлюється мовою оригіналу.

Виклад матеріалу в курсовій роботі подається точно, чітко, зрозуміло, уникаючи перебільшеного цитування та обтяженого оперування термінологічною лексикою.

Виконані в повному обсязі курсові роботи з відгуком керівника та візою завідувача подаються на кафедру за тиждень до початку захисту курсової роботи.

Захист курсової роботи здійснюється наприкінці III семестру та триває до 15 хв., під час якого здобувач презентує основні положення наукового дослідження у вигляді презентації до 10 слайдів: актуальність, мету, завдання, новизну, структуру роботи, висновки та надає відповіді на запитання комісії. Оцінювання студента здійснюється на підставі написаної курсової роботи та результативності її публічного захисту.

2. Порядок виконання курсової роботи

Перед початком виконання курсової роботи здобувач має обрати тему й ознайомитись з основними вимогами щодо написання курсової роботи. Тема

повинна відповідати тематиці історії мистецтв і наукових досліджень кафедри, бути цікавою для студента та викликати бажання працювати над нею. Після визначення теми здобувач повинен отримати першу консультацію у наукового керівника курсової роботи. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок і терміни її виконання, орієнтовний план, бібліографічні джерела, які підлягають вивченню, зміст та методика проведення дослідження. Кожний етап виконання курсової роботи має узгоджуватись з науковим керівником.

Для раціонального використання часу при написанні курсової роботи слід дотримуватись такого порядку виконання:

1. вибір теми, настановна консультація;
2. затвердження графіку виконання роботи;
3. складання бібліографічного опису;
4. затвердження плану курсової роботи;
5. формування наукового апарату (актуальність дослідження, тема, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, наукова новизна та практичне значення дослідження);
6. вивчення літературних джерел;
7. вивчення та узагальнення практичного досвіду, аналіз результатів діяльності.
8. підготовка першого варіанту роботи (до виходу на передзахист);
9. перевірка науковим керівником першого варіанту роботи;
10. внесення змін до плану та змісту роботи;
11. оформлення остаточного варіанту роботи згідно вимог;
12. подача курсової роботи науковому керівнику (за місяць до захисту);
13. до захисту допускаються роботи, які пройшли перевірку на плагіат через систему Strike Plagiarizm (за два тижні до захисту).

3. Структура курсової роботи.

Курсова робота складається з:

- титульна сторінка;

- зміст;
- вступ;
- основна частина (розділи та підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Титульна сторінка – перша сторінка наукової роботи, що призначена для початкового знайомства з роботою. Вона повинна містити найменування вищого навчального закладу; назву факультету, кафедри, на якій вона виконана; віза завідувача кафедри; тему курсової роботи; автор курсової роботи: курс та група, спеціальність, прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю; науковий керівник: науковий ступінь, вчене звання, посада кафедри, прізвище та ініціали наукового керівника; місто і рік (див. Додаток А).

Зміст містить назву пунктів роботи, розділів, підрозділів та номери їх сторінок (див. Додаток Б).

Вступ надає загальну характеристику курсової роботи, розкриває сутність та значущість наукової проблеми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Вступ має включати такі компоненти як: *актуальність* (чому тема є цікавою для дослідження), *об'єкт дослідження* (1 речення), *предмет дослідження* (1 речення), рівень наукової розробки теми (хто досліджував подану проблематику, які результати були досягнуті, що залишилось не вивченим), *мета дослідження* (1 речення), *завдання дослідження*, *методи дослідження*, *структура роботи* (вступ, кількість розділів, висновки, список використаних джерел (кількість найменувань), *загальна кількість сторінок* в роботі. Вступ не повинен перевищувати 10% загального обсягу роботи. Цей компонент наукової роботи не потребує поширених цитувань.

Актуальність теми розкривається шляхом стислого аналізу наукових доробків учених обраного дослідження й порівняння варіантів розкриття проблеми. Логічним закінченням опису актуальності є висновок про те, що,

незважаючи на наявні праці, наукові знання в галузі, що розглядається недостатні, або застарілі, або відсутні. Далі формується проблема та визначається потреба у дослідженні.

Об'єкт дослідження – це факт, процес або явище, що породжує проблематику в обраній галузі вивчення.

Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме буде вивчатись. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Мета – кінцевий результат, якого дослідник планує досягти в процесі роботи. Мета дослідження тісно пов'язана з темою і повинна чітко вказувати, що саме вирішується в роботі. Має бути зрозуміло, що досліджується, для чого, яким шляхом досягається результат. Тому в формуванні мети використовуються такі слова – «визначити», «дослідити», «виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити».

Завдання – послідовні етапи досягнення проміжних результатів, що дозволяють досягти мети. Завдання визначають спрямованість і хід дослідження, від них залежить структура роботи (кожному з поставлених завдань має відповідати конкретна її частина – розділ, параграф, абзац). У вступі висвітлюються основні завдання дослідження (3-6 завдань). Для формування завдань використовуються слова «проаналізувати», «встановити», «визначити», «виокремити», «розробити», «розглянути».

Методи дослідження – певний систематизований комплекс прийомів, які застосовуються дослідником для досягнення поставленої мети. У курсовій роботі надається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої мети. Щоб отримати достовірні результати, рекомендується використовувати різноманітні методи. При проведенні наукових дослідженню з історії мистецтв частіше використовуються наступні методи:

- теоретичний – індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння та аналогії; класифікація та систематизація; абстрагування й конкретизація; узагальнення, формалізація, моделювання: наочно-образна, вербальна, знакова (символічна) сфера; історичний метод.

- емпіричний – спостереження, порівняння, узагальнення незалежних характеристик та передового досвіду.

Наукова новизна полягає у тому, що на основі поданого дослідження можуть бути встановлені нові закономірності та визначені шляхи їх застосування для конкретних практичних потреб.

Практичне значення дослідження полягає у виявленні наукової ефективності використання запропонованих теоретичних і емпіричних методів в процесі виконання курсової роботи.

Остаточне редагування вступу має здійснюватись після написання першого варіанту курсової роботи в повному обсязі.

Огляд літератури є обов'язковою частиною вступу до якого автор включає найвагоміші й найактуальніші джерела. В роботі з літературою необхідно зосередитись на виявленні необхідних фактів із зазначених праць. На основі цього студент робить висновок про стан опрацьованості теми. Огляд літератури може складати перший розділ курсової роботи і мати ширший виклад, якщо це зумовлено особливістю теми або специфікою навчально-наукового завдання. Проте має становити не більше 20% загального обсягу роботи, що зазначається у вступі.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом обраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. В основній частині послідовно викладаються отримані факти, аргументи та докази. У кінці кожного розділу формулюються висновки про одержані наукові й практичні результати.

Перший розділ (теоретико-методологічний) присвячується теоретичному обґрунтуванню питання (аналіз, класифікація, історичні аспекти, сучасні тенденції, методологічні підходи). Розділ повинен містити 2 або 3 підрозділи. Назва розділу має відображати сутність проблеми. Невід’ємною частиною першого розділу є огляд наукових джерел, в якому освітлюють основні етапи розвитку наукової думки з даної проблеми, висвітлюють роботи попередників, їх погляди, визначають питання, що залишились невирішеними.

Другий розділ (дослідницько-аналітичний) присвячується практичному обґрунтуванню напряму дослідження, наводяться методи вирішення задач, створюються порівняльні характеристики та оцінки. В розділі описується аналіз спостережень та їх результати, визначаються окремі поняття. Розділ повинен містити 2 або 3 підрозділи. Здобувач повинен представити отримані результати, порівняти їх з досвідом інших науковців та практиків.

У **висновках** чітко і стисло визначаються підсумки проведеного дослідження, послідовно викладаються отримані наукові результати. Сформульовані висновки повинні базуватися на матеріалі основної частини роботи. Загальний обсяг висновків та пропозицій 1-2 сторінки.

Список використаної літератури складається з вітчизняної та зарубіжної наукової, навчально-методичної літератури, фахових видань, ресурсів Internet. Список використаної літератури розміщується в алфавітному порядку, спочатку кирилицею, а потім латиницею. Окремо може бути подано список електронних джерел.

4. Загальні правила оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

Курсова робота оформлюється відповідно до наступних вимог:

- обсяг основної частини – 20-25 друкованих сторінок;
- формат сторінки – А4, книжкова;
- друк на одній стороні аркуша;

- шрифт – Times New Roman текстового редактора Word;
- кегль – 14;
- міжрядковий інтервал – 1.5;
- поля: ліве – 3 см, праве – 1.5 см, верхнє – 2 см, нижнє – 2 см;
- відступ абзацу – 1.25 см;
- вирівнювання – по ширині.

Заголовки структурних частин курсової роботи – **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»** **«ДОДАТКИ»** друкуються великими літерами посередині рядка; заголовки підрозділів – рядковими літерами (крім першої літери) з абзацного відступу; крапка в кінці заголовка не ставиться; заголовок, який складається із двох речень, розділяється крапкою; кожен структурну частину курсової роботи починають з наступної сторінки.

Нумерація

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, таблиць, малюнків друкуються арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, на ньому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках (починаючи зі змісту) цифри друкуються в правому верхньому куті аркуша без крапки в кінці.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» без крапки в кінці. З наступного рядка пишуть заголовок розділу великими літерами без крапки в кінці. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між ними ставлять крапку. В кінці номера підрозділу теж ставлять крапку, наприклад: «1.2.» означає другий підрозділ першого розділу. Далі, на тому ж рядку пишуть заголовок підрозділу рядковими літерами (крім першої літери) без крапки в кінці.

Таблиці, рисунки (ілюстрації) подаються одразу після тексту, де вони вперше згадуються або на наступній сторінці. Таблиці та рисунки, які

розміщені на окремих сторінках роботи, включаються до загальної нумерації сторінок.

Номер рисунку складається з номера розділу і порядкового номера рисунку, між ними, а також в кінці ставиться крапка, наприклад: *Рис. 2.3.* (курсивом), що означає третій рисунок другого розділу.

Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, між ними ставиться крапка, наприклад: *Таблиця 1.2* (курсивом), що означає друга таблиця першого розділу.

Позначка «*Таблиця 1.2*» ставиться у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, який розміщується над таблицею. Позначка «*Рис. 1.2.*» та назву рисунка розміщують під ілюстрацією. Заголовки граф в таблиці слід починати з великої літери, підзаголовки – із малих, якщо вони є продовженням заголовків, та з великих, якщо вони є окремими реченнями. При перенесені частини таблиці на інший аркуш, слово «*Таблиця*», номер її та назву вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть «*Продовження таблиці 1.2*».

Примітки до тексту або таблиць де надається пояснювальна інформація, нумерують послідовно в межах однієї сторінки.

Оформлення таблиць

Таблиця розміщується по центру, симетрично до тексту, після першого посилання. Номер таблиці та її назву друкують над таблицею, зліва, без крапки в кінці. Таблицю розділяють на графи та рядки. У верхній частині пишуть заголовок таблиці, в якій ставлять назву граф. В лівій графі зазвичай вказують назву рядків. Розмір таблиці залежить від об'єму тексту.

Назву граф пишуть в однині, симетрично до тексту, маленькими літерами, починаючи з великої, без крапки в кінці. Заголовки та підзаголовки граф допускається виконувати через один міжрядковий інтервал. Заголовки рядків розміщують в ліву графу таблиці, в називному відмінку однини, маленькими літерами, починаючи з великої, без крапки в кінці.

Цитування та посилання на список використаної літератури

При написанні курсової роботи здобувач обов'язково повинен давати посилання на літературні джерела (посібники, монографії, статті тощо), цитати з яких використовуються у дослідженні, що дасть змогу перевірити достовірність наведених їм відомостей.

Посилання на використане джерело буває прямим або непрямим. При прямому посиланні подається частина авторського тексту в оригіналі (в лапках) з посиланням на автора.

При непрямому посиланні подається частина авторського тексту в своїй власній інтерпретації теж з посиланням на автора. При посиланні на мережеві видання вказується спочатку назва, а потім лінк джерела.

У тексті посилання виносяться в кінець речення до крапки у квадратних дужках. Спершу необхідно поставити номер джерела у списку, потім номер сторінки.

Наприклад:

Як зазначає В. Бітаєв, «спілкування з мистецтвом – це діалог, у процесі якого відбувається людинотворення й творення смислу людського буття. Отже, мистецтво збігається з життєдіяльністю, а як форма свідомості – з самосвідомістю людини і є універсальним засобом розвитку її чуттєвої культури» [39, с. 37].

При посиланні на декілька видань, вказуються порядкові номери у списку джерел без вказівки номеру сторінки.

Наприклад:

Філософський аспект проблеми естетичного виховання вивчали Т. Адорно, В. Бітаєв, О. Буров, О. Поліщук, та ін. [4; 9; 14; 23].

При посиланні на ілюстрацію вказують *Рис. 1.1.*, на таблицю – *Таблиця 1.5.*, на додаток – *додаток С*.

При посиланні на раніше наведені таблиці та рисунки, використовують скорочене слово «дивись» в дужках за ходом чи в кінці речення, наприклад: (див. рисунок 1.1.), (див. таблицю 1.5).

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати береться у лапки й наводиться дослівно, зі збереженням особливостей авторського написання;
- цитування повинно бути повним, без скорочення авторського тексту і перекручень думок автора. Пропуск слів або речень у цитаті позначається трьома крапками;
- кожне цитування супроводжується посиланням на джерело інформації;
- при непрямому цитуванні (викладі думок інших авторів своїми словами) необхідно бути точним і коректним та давати відповідні посилання на джерело.

Оформлення списку використаних джерел

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів бібліотечної та видавничої справи згідно з ДСТУ 8302:2015.

Приклад оформлення списку використаних джерел подано у *Додатку В*.

Перелік джерел має містити не менше 25 позицій. Їх слід подавати за алфавітом, відповідно до вимог бібліографічного оформлення. В описі джерела має бути зазначено:

- ПІБ автора чи авторів;
- назва видання;
- тип видання (довідник, підручник, каталог тощо);
- призначення (для студентів, школярів, викладачів – якщо зазначено);
- інформація про перевидання;
- місто, де видано книгу, назва видавництва або установи;
- рік;
- кількість сторінок.

Приклад:

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навчальний посібник. – Львів : Тріада плюс, 2008. 344 с.
2. Лашенко А. Українське хорове мистецтво ХХ століття. Мистецтвознавство України: Збірник наукових праць. – Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва АМУ, 2009. Вип. 10. С. 71–75. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mysu_2009_10_12.pdf (дата звернення: 13.05.2022).
3. Михайличенко О. В. Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (ретроспективно-теоретичний аспект) : монографія. □ Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2007. 356 с.
4. Юнда В. В. Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи з дитячим хором : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДЗ «Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка». Старобільськ, 2021. 285 с..

Додатки

У **додатках** наводяться матеріали у вигляді схем, таблиць, рисунків, нотних прикладів. Додатки оформляються на останніх її сторінках; розмішують їх у порядку посилань на них у тексті. Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки (виключення – Г, Е, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь,). Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, мати напис у верхній частині сторінки, наприклад: Додаток А, Додаток Б. Під написом «Додаток» повинен міститися заголовок додатка.

Внизу під зображенням додатка подають вказівку на джерело, звідки запозичений або на основі якого складений додаток. Правила оформлення джерельних пояснень до додатків такі ж, як і при оформленні джерельних пояснень до ілюстрацій і таблиць.

5. Захист та критерії оцінювання курсових робіт

До захисту допускаються здобувачі, які в повному обсязі виконали завдання курсової роботи і мають відгук наукового керівника, що є основою для оцінювання роботи, пройшли перевірку на плагіат. Курсова робота здається науковому керівнику для перевірки та рецензування за місяць до

запланованого захисту курсових робіт. Унікальність курсової роботи має складати не менше 75 %. Курсові роботи, що містять ознаки академічної не доброчесності (плагіат), до захисту не допускаються. Дата, час та місце захисту курсової роботи визначається рішенням кафедри.

У процесі оцінювання курсових робіт враховуються такі показники якості виконання курсової роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- формування об'єкту і предмету дослідження;
- відповідність змісту курсової роботи темі дослідження;
- відповідність логічної побудови роботи поставленій меті та завданням;
- наявність посилань;
- рівень обґрунтування запропонованих висновків;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та якість оформлення роботи;
- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати основні положення дослідження, давати відповіді на поставлені запитання членами комісії.

Критерії оцінювання курсової роботи

А 90-100 балів	отримує здобувач, робота якого самостійно виконана; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі, меті та завданням дослідження; здійснено опрацювання достатньої кількості наукової літератури; студент вільно володіє спеціальними термінами; висновки здійснені на високому рівні узагальнення й відповідно до завдань дослідження; робота оформлена відповідно до існуючих вимог і вчасно подана до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті студент продемонстрував глибокі знання з теми дослідження, твердо і впевнено відповів на запитання членів комісії.
В 82-89 балів	отримує здобувач, робота якого самостійно виконана; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі, меті та завданням дослідження; здійснено опрацювання достатньої кількості наукової літератури; студент вільно володіє спеціальними термінами; висновки здійснені на достатньому

	<p>рівні узагальнення й відповідно до завдань дослідження; робота оформлена відповідно до існуючих вимог, але мали місце окремі недоліки; робота вчасно подана до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті студент продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.</p>
<p>С 75-81 балів</p>	<p>отримує здобувач, робота якого самостійно виконана; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі, меті та завданням дослідження; здійснено опрацювання наукових джерел, проте лише тих, що є в основному списку літератури з проблеми дослідження; студент добре володіє спеціальними термінами; висновки здійснені на неглибокому рівні узагальнення й в цілому відповідно до завдань дослідження; робота оформлена відповідно до існуючих вимог, але мали місце суттєві недоліки; робота вчасно подана до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті студент продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на більшість запитань членів комісії.</p>
<p>Д 69-74 балів</p>	<p>отримує здобувач, робота якого в цілому виконана самостійно; зміст курсової роботи відповідає темі, меті та завданням дослідження; здійснено опрацювання інформаційних джерел, яке не в повній мірі відображає сучасний стан наукової розробки проблеми дослідження; студент слабо володіє спеціальними термінами; висновки зроблені не відповідно до завдань дослідження і на неглибокому рівні узагальнення; робота в цілому оформлена відповідно до існуючих вимог, проте із значною кількістю помилок; робота подана до захисту пізніше визначеного кафедрою терміну; на захисті студент продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів упевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.</p>
<p>Е 60-68 балів</p>	<p>отримує здобувач, робота якого в цілому виконана самостійно; зміст курсової роботи відповідає темі, меті та завданням дослідження; здійснено опрацювання інформаційних джерел, яке в недостатній мірі відображає сучасний стан наукової розробки проблеми дослідження; студент погано володіє спеціальними термінами; висновки зроблені не відповідно до завдань дослідження та на неглибокому рівні узагальнення; роботи оформлена не відповідно до існуючих вимог із значною</p>

	кількістю грубих помилок; робота подана до захисту пізніше визначеного кафедрою терміну; на захисті студент продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів упевнено відповісти на додаткові запитання членів комісії.
FX 35-59 балів	отримує здобувач, робота якого виконана не самостійно (із запозиченням тексту інших авторів) і не розкриває зміст роботи; здійснено опрацювання інформаційних джерел, яке не відображає сучасний стан наукової розробки проблеми дослідження; студент не володіє спеціальними термінами; робота оформлена не відповідно до існуючих вимог із значною кількістю грубих помилок; робота подана до захисту пізніше визначеного кафедрою терміну; на захисті студент продемонстрував незадовільні знання з теми дослідження, не зумів відповісти на додаткові запитання членів комісії.
F 1-34 балів	отримує здобувач за низький рівень підготовки наукового дослідження; не дотримання обов'язкових вимог до написання курсової роботи, не зміг відповісти на запитання комісії згідно теми власного дослідження

6. Рекомендована література з написання курсової роботи.

Основна (базова):

1. Антонович Д. Триста років українського театру, 1619 – 1919. Львів : Львівський національний університет І. Франка, 2001. 272 с.
2. Антонюк В. Г. Семен Гулак-Артемівський. Культура і сучасність. № 1, 2003.
3. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект [монографія]. Київ : Українська ідея, 2001.
4. Антонюк В. Г. Школа сольного співу НМАУ ім. П.І. Чайковського. Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ: Музична Україна, 2004.

5. Антонюк В. Г., Гнидь Б. П. Вокальний факультет. Спеціалізація “Спів”. Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ : Музична Україна, 2004.
6. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) [підручник]. Київ : Віпол, 2007.
7. Білецький О., Мамонтов Я. Український театр: хрестоматія. Ч. 2: Український новий театр: (від початку ХІХ до перших років ХХ ст.). Харків : Мистецтво, 1941. 355 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=10605> (дата звернення: 15.06.2021).
8. Броккет О., Гілді Ф. Історія театру. Львів : Літопис, 2014. 730 с.
9. Веселовська Г. Більше, ніж театр. Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка. 2001 – 2012. .Київ : Антиквар, 2019. 324 с.
10. Веселовська Г. І. Дванадцять вистав Леся Курбаса : навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2005. 312 с. 32
11. Гнидь Б.П. Історія вокального мистецтва [підручник]. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1997. 320 с.
12. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство у системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2008. 186 с.
13. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон. Київ : Фенікс, 2012. 800 с.
14. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Факт, 1998. 469 с.
15. Красильникова О. Історія українського театру ХХ сторіччя. Київ : Либідь, 1999. 208 с. 42.
16. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент. К: Мистецтво. 2021. 496 с.
17. Мозговий М.П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ, 2007. 175 с.
18. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Веселовська Г. І. та ін. ; редкол. В. Сидоренко (голова) та ін.; Акад. мистецтв

- України, Ін-т пробл. сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1063 с.
19. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця, 2013. 368 с.
 20. Откидач В. М. Рок-музика як соціокультурне явище: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства: 26.00.01. Харків, 2008. 40 с.
 21. Печерський В. Розвиток естради України у ХІХ столітті // Історія української естради (лекційний курс). Київ, 2007. 213 с.
 22. Поплавський М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика. Київ, 2001. 560 с.
 23. Тоцька Л. О. Вокально-виконавський стиль «Bel canto»: історико-теоретичний аспект. Педагогічні науки, вип. 107, 2010. С. 208-217.
 24. Український театр ХХ століття / редкол. Н. Корнієнко та ін.; Держ. центр театр. мистецтва ім. Л. Курбаса. Київ : ЛДЛ, 2003. 516 с.
 25. Чарнецький С. Історія українського театру в Галичині. Нариси, статті, матеріали, світлини. Львів: «Літопис». 2014. 672 с.
 26. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія. Ч. II. Івано-Франківськ, 2013. 360 с.
 27. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія: 2-ге видання. Ч. I. Івано-Франківськ, 2014. 391 с.

Допоміжна:

1. Білокінь С. Іванна Синенька-Іваницька. Київ : Медекоп, 1997.
2. Варварцев М. М. Україна у російсько-італійських громадських і культурних зв'язках. (перша половина ХІХ ст.). Київ : Наукова думка, 1996.
3. Вокальне мистецтво: Історія. Сучасність. Перспективи : збірник статей / редактор-упорядник Ганна Карась. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 208 с.
4. Вотріна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2001.
5. Востряков А. А. Образ героя в оперній виставі [дослідження]. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007.
1. Гнидь Б. П. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001). Київ : НМАУ, 2002.

2. Колодуб І. С. Олександр Колодуб. Життя, творчість, спогади. Київ : Музична Україна, 2006.
3. Купіна Н. Н. Театр у світі ігрових концепцій культури / Культура України. Мистецтвознав. – Х., 2000. – Вип. 6. – С. 55-60.
4. Курбас Л. Березіль: Із творчої спадщини. поряд. та авт. прим. М. Г. Лабінський. – К: Дніпро, 1988. 530 с.
5. Поплавський М. Антологія сучасної української естради / М. Поплавський. – К.: Преса України, 2004.
6. Стайн Дж. Сучасна драматургія в історії та театральній практиці. У 3-х кн. / Дж. Стайн. – Львів, 2003.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Styan_John_Louis/Suchasna_dramaturhiia_v_teorii_ta_a_teatralnii_praktytsi_Knyha_2.pdf
7. Тобілевич С. В. Корифеї українського театру. Видавництво : Центр учбової літератури. 540 с. Корифеї українського театру: художнє видання Центр учбової літератури, 2019. 540 с.

Рекомендовані теми з написання курсової роботи.

1. Взаємодія музики та драматичного мистецтва в українському музичному театрі: від традицій до сучасності.
2. Вивчення досвіду вокальної педагогіки від Хрещення Київської Русі до початку XIX століття.
3. Видатні співаки К. Шульженко, Л. Русланова, Л. Утьосов: творча діяльність.
4. Видатні співаки М. Гнатюк, М. Кондратюк, Ю. Гуляєв, Д.Петриненко, А. Мокренко та їх виконавська діяльність.
5. Видатні співаки України XVIII-XIX століття у контексті європейського та вітчизняного виконавства.
6. Виконавська діяльність групи «The Hardkis» в Україні та закордоном.
7. Виконавська характеристика вокальних партій опери seria.
8. Внесок легендарної іспанської оперної співачки Монсерат Кабальє в розвиток вокального мистецтва».
9. Внесок Михайла Старицького у становлення та розвиток української драматургії.
10. Вокальні ансамблі в популярній музиці: від The Beatles до Pentatonix.
11. Вокальні гурти XX – початку XXI століття: експериментальні й авангардні проекти.
12. Вплив джазу на професійну композиторську творчість Західної Європи XX століття.
13. Вплив на розвиток української культури легендарної української оперної співачки Соломії Крушельницької.
14. Джаз як феномен музичної культури XX ст.
15. Джазові вокальні ансамблі: від тріо до великих груп.
16. Діяльність Венеціанської, Міланської та Римської вокальних шкіл: порівняльний аналіз.
17. Діяльність вокально-інструментального ансамблю «Смерічка» Левка Дутківського – новий етап в розвитку української пісенної естради.

18. Діяльність представників Великої Болонської вокальної школи (А. Бернаккі, Дж. Крешентіні, А. Мікш, А. Рафф).
19. Естрада у воєнні та повоєнні роки: історичний аспект.
20. Жанр опери в творчості українських композиторів ХІХ – початку ХХІ ст.
21. Життя та творчість М. Старицького та М. Кропивницького, їх значення у формуванні та розвитку театрального мистецтва України.
22. Зірки української естради сьогодення: життєвий та творчий шлях
23. Значущість оперної творчості Миколи Лисенка в національній музичній культурі.
24. Історичні засади розвитку української національної школи співу.
25. Історія джазового вокального мистецтва від Біг Мама Торнтон до Еллі Джейн Фіцджеральд.
26. Історія розвитку жанру «етно-рок» в українському музичному просторі та його риси в творчості сучасних українських виконавців
27. Історія розвитку української національної вокальної школи ХІХ - поч. ХХІ ст.
28. Італійська вокальна школа у ХVІІ-ХVІІІ століттях: передумови виникнення та розвитку.
29. Комічна опера «Служниця-пані» Дж. Перголезі на європейській та українській сценах.
30. Лесь Курбас і новий український театр.
31. Леся Українка та Іван Франко і нове драматургічне мистецтво України.
32. Луї Армстронг та його внесок у розвиток мистецтва джазу.
33. Методичні принципи виховання співаків в Італії у ХVІІ-ХVІІІ століттях.
34. Микола Садовський і Марія Заньковецька як взірці високого театрального мистецтва.
35. Музичний стиль рококо у творчості французьких композиторів.
36. Мюзикл: витоки і розвиток жанру.

37. Німецьке вокальне виконавство та педагогіка XIX – XX століть: актуальність, проблеми, новаторство.
38. Опера «Ріголетто» Джузеппе Верді в італійському культурному просторі
39. Оперета в Україні.
40. Оперета у XX ст. як видовищна і розважальна вистава.
41. Опері Джузеппе Верді на українській сцені.
42. Оперна спадщина Алессандро Скарлатті в італійському культурному просторі.
43. Оперна спадщина Генрі Перселла в англійському культурному просторі.
44. Оперна творчість Джузеппе Верді: загальний огляд.
45. Оперна творчість Ріхарда Вагнера в німецькому культурному осередку.
46. Оперне мистецтво Італії як феномен світової музичної культури.
47. Оперне мистецтво Риму як феномен італійської художньої культури.
48. Оперні театри України: історичний екскурс.
49. Основні засади творчості театру «Корифеїв» у розвитку культури і театрального мистецтва України.
50. Особливості вокального мистецтва Італії XIX століття.
51. Особливості мистецтва старовинного італійського «Bel canto».
52. Особливості розвитку музично-театральних жанрів у XX – початку XXI ст.
53. Особливості розвитку української естради кінця XX – початку XXI століть.
54. Особливості функціонування стилів сучасного джазу (бі-боп, кул, фри-джаз).
55. Поп-музика як явище художньої культури XX ст.
56. Постать Ніни Матвієнко в історії української музичної естради XX – початку XXI ст.
57. Походження джазу та його витоки (спіричуелс, блюз, регтайм).

58. Розвиток вітчизняного естрадного виконавства: історичний аспект
59. Розвиток української пісенної естради 60-х років: творчість композиторів Платона Майбороди, Ігоря Шамо й Олександра Білаша.
60. Рок-музика як культурне явище останньої третини ХХ століття.
61. Рок-музика як явище музичної культури другої половини ХХ століття: жанрові витоки та засоби виразності.
62. Рок-опера в Україні.
63. Рок-опера як новий жанр естрадного мистецтва другої половини ХХ ст.
64. Роль Марка Кропивницького в становленні та розвитку українського театрального мистецтва.
65. Роль опери та оперети в розвитку українського театрального мистецтва.
66. Скет як специфічний засіб джазової вокальної імпровізації.
67. Скоморохи і вертепна драма та їх значення у розвитку культури і театрального мистецтва України.
68. Специфіка вокальних партій в оперній творчості Джузеппе Верді.
69. Становлення і розвиток музично-театральних жанрів розважального типу.
70. Становлення та розвиток неаполітанської вокальної школи в оперному мистецтві.
71. Становлення та розвиток німецької національної вокальної школи.
72. Становлення української національної школи співу та розвиток вокального мистецтва в Україні за часів Царської Росії (XVIII-XIX століття).
73. Становлення української пісенної естради – творчість Дмитра Гнатюка, Миколи Кондратюка, Юрія Гуляєва, Діани Петриненко, Анатолія Мокренка.
74. Стилї класичного джазу: новоорлеанський, диксиленд, свінг.
75. Творча діяльність гуртів Go_A та Kalush Orchestra та їх значення в українській естраді сьогодення.
76. Творча постать видатного німецького композитора Ріхарда Штрауса та його вплив на розвиток музичної культури ХХ століття.

77. Творчий внесок Ігоря Поклада і Юрія Рибчинського в розвиток української естрадної пісні.
78. Творчий шлях виконавців на естраді: тріумфи та крахи.
79. Творчі постаті О. Білозір, О. Пономарьова, О. Скрипки та їх виконавська діяльність
80. Творчість гурту «Океан Ельзи» та її значення у розвитку естрадного мистецтва України.
81. Творчість Миколи Лисенка у формуванні української академічної школи співу.
82. Театральні елементи в обрядах і звичаях українського народу.
83. Традиції та трансформації в естрадній індустрії: від харизми до комерції.
84. Трансформація вокальних вистав українського театру в період радянської та пострадянської епохи.
85. Трансформація естради в епоху масових медіа: від сценічного майданчика до екрану.
86. Українська естрада 50-х – 90-х років ХХ століття.
87. Українська естрадна музика ХХ століття: виконавський аспект.
88. Українська народна пісня у сучасному естрадному вокальному мистецтві.
89. Українське оперне виконавство ХХ – початку ХХІ століття: історичний аспект.
90. Український музичний театр: від витоків до сучасності.
91. Українські співаки на Євробаченні як фактор євроінтеграції української культури.
92. Феномен творчості українського композитора Володимира Івасюка.
93. Формування вокального стилю опери-buffa.
94. Формування та етапи розвитку українського музичного театру.
95. Французька опера ХІХ ст. – ХХ ст.: історико-художній контекст.

96. Французьке вокальне виконавство та педагогіка XVI – XX століть: актуальність, проблеми, новаторство.
97. Хіти української естради XX століття.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульної сторінки

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ»

Завідувач кафедри академічного та
естрадного вокалу

_____ Олена ЗАВЕРХА

Протокол засідання
кафедри від

«_____» _____ 20____ р. № _____

Курсова робота з історії мистецтв

Назва теми курсової роботи

виконала/виконав:

студентка/студент

(курс, група)

спеціальності 025 Музичне

мистецтво (Сольний спів)

прізвище, ім'я, по батькові

Науковий керівник:

канд. (докт.) _____ наук,

ст.викладач, доцент (професор)

назва кафедри

прізвище, ім'я, по батькові

Зразок змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	3
1.1. Назва підрозділу	3
1.2. Назва підрозділу.....	
1.3 Назва підрозділу (за наявності).....	
Висновки до першого розділу.....	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	15
2.1. Назва підрозділу.....	15
2.2. Назва підрозділу.....	
2.3 Назва підрозділу (за наявності).....	
Висновки до другого розділу.....	
ВИСНОВКИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ (за наявності).....	

Додаток В

Зразок оформлення списку літератури

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика Джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укראгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.

Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
	Електронні ресурси
Книги	<p>Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p>
	<p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>

Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106–107</p>
Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

Зразок відгуку наукового керівника

ВІДГУК
на курсову роботу здобувача

(прізвище, ім'я та по батькові)
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

У тексті відгуку зазначаються:

1. тема курсової роботи та її актуальність;
2. доцільність визначення об'єкта, предмета, мети та наукових завдань;
3. правильність підбору наукових методів відповідно до мети та змісту курсової роботи;
4. належність розділів і підрозділів до розкриття теми курсової роботи;
5. ясність та обґрунтованість висновків;
6. логічність, чіткість, ґрунтовність викладу матеріалу курсової роботи;
7. повнота, глибина та всебічність розкриття теми;
8. відповідність обраної літератури до проблематики наукового дослідження та її ступеню аналізу;
9. якість оформлення цитувань, літератури, додатків;
10. недоліки у виконанні курсової роботи
11. загальний висновок: рекомендується чи не рекомендується курсова робота до захисту.

Науковий керівник:

старший викладач, доцент кафедри,

кандидат мистецтвознавства / кандидат

педагогічних наук _____ ім'я, прізвище

" _____ " _____ 202__р.